

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2023-03-27

FöredragningsPM
Dnr: 22RS11647

Organ
Regionstyrelsen

Anskaffning av tågfordon för att öka reservkapacitet i Mälardalstrafikens trafiksystem

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att ingå det tilläggsavtal som uppdaterar bilaga E (Tillhandahållande av fordon för Etapp 2) till Samverkansavtalet,

att ge AB Transitio i uppdrag att avropa och anskaffa ER1-fordon, samt upphandla finansiering, därför;

att ingå borgen såsom för egen skuld (proprieborgen) för upphandlad finansiering samt

att ge Mälardalstrafik i uppdrag att gentemot Transitio AB företräda Region Örebro län i arbetet med att avropa, anskaffa, förvalta och utveckla ingående ER1 med tillhörande högvärdeskomponenter.

Sammanfattning

Mälardalstrafiken ägs av regionerna Stockholm, Uppsala, Östergötland, Sörmland, Västmanland och Örebro. Bolaget arbetar för att erbjuda ett sammanhållet transportsystem i det geografiska området Stockholm-Mälardalenregion.

På uppdrag av kollektivtrafikmyndigheterna i ägarregionerna har Mälardalstrafiken analyserat vilken fordonskapacitet bolaget behöver för att under de kommande åren klara den planerade trafiken med nuvarande kvalitet. Utredningen landar i en bedömning om att fordonsflottan behöver utökas med tre stycken ER1-fordon. Kollektivtrafiknämnden i Region Örebro län föreslår den 2023-02-15 tillstyrka bolagets behov av reservkapacitet samt beakta tillkommande kostnader i kommande budgetprocesser.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2023-03-27

FöredragningsPM
Dnr: 22RS11647

Styrelsen för Mälardalstrafiken har inkommit med en önskan om att respektive ägarregion tar beslut i frågan under våren 2023.

Beslutet omfattar att ingå ett avtal som innebär att parterna är överens om att fordon av typ ER1 ska tillhandahållas för trafiken med Mälartåg Etapp 2. Fordon ska tillhandahållas genom att ägarna uppdrar åt AB Transitio att anskaffa och därefter till Mälardalstrafik hyra ut ytterligare tre fordon av typen ER1 Mälartåg, samt därtill hörande tillgång till högvärdeskomponenter och strategisk utrustning. Utöver denna nyanskaffning av fordon för Etapp 2 ska ägarna tillhandahålla de fordon av typ ER1 Mälartåg som sedan tidigare beslutats anskaffas. För anskaffade fordon ska respektive ägare ställa proprieborgen till AB Transitio. Ägarna ska också uppdra åt Mälardalstrafik att företräda ägarna gentemot AB Transitio i arbetet med att anskaffa och i nästa steg förvalta fordonen. Fordonen ska förvaltas som en enhetlig flotta.

Utökningen av fordon medför för kollektivtrafiknämnden en ökad kostnad 2025 på ca 0,6 miljoner kronor och ca 0,9 miljoner kronor 2026. Kostnadsökningen ska inrymmas inom befintlig budgetram. Regionens borgensåtagande för Transitio AB ökar med 62,5 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Mälardalstrafiken ägs av regionerna Stockholm, Uppsala, Östergötland, Sörmland, Västmanland och Örebro. Bolaget arbetar för att erbjuda ett sammanhållet transportsystem i det geografiska området Stockholm-Mälardalregionen. Inriktning och omfattningen av trafiken regleras i Samverkansavtal om utveckling av regionaltågstrafiken i Östra Sverige ("Samverkansavtalet") som ingicks mellan Parterna under 2015. Samverkansavtalet har sedan 2015 kompletterats med tilläggsavtal, rörande till exempel etappvisa trafikutökningar och beslut rörande anskaffning av tågfordon.

Bolagets fordonsflotta består idag av totalt 62 tågset, varav 53 nya ER1-fordon och nio äldre Reginafordon. Transition AB, som ägs av samtliga regioner förutom Region Gotland, upphandlar och äger tågfordonen. Transitio AB hyr ut de upphandlade tågfordonen till Mälardalstrafiken, som har kostnadsansvaret för fordonen. Respektive region har ingått proprieborgen för Transitio. Åtagandet motsvarande finansiering av de tågfordon som trafikerar det egna länet. Driften och underhåll av tågfordonen hanterar Mälardalstrafiken genom att upphandla och teckna trafikavtal med externa leverantörer, för närvarande

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2023-03-27

FöredragningsPM
Dnr: 22RS11647

med MRT.

Fördelning av tillhandahållande av ER1 samt borgensåtagande			
	Totalt tillhandahållna fordon ER1 Mälartåg		Tillkommande proprieborgen till AB Transitio, miljoner kr
2022-10-04	Etapp 1 och 2, 2022	Nyanskaffning 3 ER1	Nyanskaffning 3 ER1
Region Stockholm	15	0,5	62,5
Region Sörmland	18	0,5	62,5
Region Uppsala	2 + 8 (Upptåget)	0,5	62,5
Region Västmanland	5	0,5	62,5
Region Östergötland	3	0,5	62,5
Region Örebro län	2	0,5	62,5
Summa	53	3	375

På uppdrag av kollektivtrafikmyndigheterna i ägarregionerna har Mälardalstrafiken analyserat vilken fordonskapacitet bolaget behöver för att under de kommande åren klara den planerade trafiken med nuvarande kvalitet. Utredningen landar i en bedömning om att fordonsflottan behöver utökas med tre stycken ER1-fordon. Kollektivtrafiknämnden i Region Örebro län föreslår den 2023-02-15 tillstyrka bolagets behov av reservkapacitet samt beakta tillkommande kostnader inom befintlig ram i kommande budgetprocesser. Se nämndens beslutsförslag.

För att klara tidplanen för genomförandet, med första leverans omkring årsskiftet 2024–2025, har styrelsen för Mälardalstrafiken inkommit med en önskan om att respektive ägarregion tar ställning i frågan under våren 2023.

Beslutet omfattar att ingå ett avtal som innebär att parterna är överens om att fordon av typ ER1 ska tillhandahållas för trafiken med Mälartåg Etapp 2. Fordon ska tillhandahållas genom att ägarna uppdrar åt AB Transitio att anskaffa och därefter till Mälardalstrafik hyra ut ytterligare tre fordon av typen ER1 Mälartåg, samt därtill hörande tillgång till högvärdeskomponenter och strategisk utrustning. Utöver denna nyanskaffning av fordon för Etapp 2 ska ägarna tillhandahålla de fordon av typ ER1 Mälartåg som sedan tidigare beslutats anskaffas. För anskaffade fordon ska respektive ägare ställa proprieborgen till AB Transitio. Ägarna ska också uppdra åt Mälardalstrafik att företräda ägarna gentemot AB Transitio i arbetet med att anskaffa och i nästa steg förvalta fordonen. Fordonen ska förvaltas som en enhetlig flotta.

I bolagsstyrelsens beslutsunderlag framgår att ett framtida ökat resande i trafiksystemet ytterligare kan öka behovet av fordon. Kompletterande analys av resandemönster kommer att genomföras under 2023 innan slutsatser kan dras.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2023-03-27

FöredragningsPM
Dnr: 22RS11647

Styrelsen för Mälardalstrafiken aviserar dock att budget för 2024 kan omfatta behov om ytterligare ett antal fordon. Detta förutsätter kompletterande beslutsunderlag under 2023.

Beredning

Styrelsen för Mälardalstrafik MÄLAB AB fattade beslut i ärendet den 12 oktober 2022, § 45, Beslut om anskaffning av ER1-fordon.

Kollektivtrafiknämnden behandlar ärendet om behov av utökad reservkapacitet den 15 februari 2023.

Kollektivtrafiknämnden beslutar att

ställa sig bakom Mälardalstrafiks bedömning om behovet av ökad reservkapacitet inom Mälardalstrafiks trafiksystem, samt

att de ökade kostnaderna om cirka 600 000 kronor som den ökade reservkapaciteten medför inarbetas i budgetprocessen för 2025.

Regionstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet den 14 februari 2023.

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att ingå det tilläggsavtal som uppdaterar bilaga E (Tillhandahållande av fordon för Etapp 2) till Samverkansavtalet,

att ge AB Transitio i uppdrag att avropa och anskaffa ER1-fordon, samt upphandla finansiering, därför;

att ingå borgen såsom för egen skuld (proprieborgen) för upphandlad finansiering samt

att ge Mälardalstrafik i uppdrag att gentemot Transitio AB företräda Region Örebro län i arbetet med att avropa, anskaffa, förvalta och utveckla ingående ER1 med tillhörande högvärdeskomponenter.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Ett robustare trafiksystem bedöms öka det kollektiva resandet med tåg.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2023-03-27

FöredragningsPM
Dnr: 22RS11647

Ekonomiska konsekvenser

För Region Örebro län innebär nyanskaffningen att ytterligare 0,5 ER1 tillkommer till de tidigare två ER1 fordon.

Beslutet innebär ett tillkommande properieborgen för Transitio AB på 62,5 miljoner.

Utökningen av fordon medför för kollektivtrafiknämnden en ökad kostnad 2025 på cirka 0,6 miljoner kronor och ca 0,9 miljoner kronor 2026. Kostnadsökningen ska inrymmas inom befintlig budgetram.

Uppföljning

Borgensbeloppens storlek följs upp i samband med årsredovisningar.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2023-03-27, Anskaffning av ER1-fordon

Protokollsutdrag Styrelsesammanträde 2022-10-12 Mälardalstrafik

Bilaga E- Tillhandahållande av fordon Etapp 2

Missiv- Beslut om anskaffning av ER1-fordon – tilläggsavtal 3 till samverkansavtalet

Tilläggsavtal 3 till samverkansavtal om utveckling av regionaltågstrafiken i Östra Sverige avseende uppdateringar inför anskaffning av ytterligare fordon

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Regionfullmäktige